

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri, Basınımızın değerli temsilcileri, Odamızın şubat ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Aralık ayına ilişkin açıklanan yılın son sanayi üretim endeksi değeri ışığında 2017 yılının son çeyreğinde Türkiye'nin nasıl bir büyüme performansı ortaya koyduğunu tahmin etme imkanına sahibiz. Takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörleri incelendiğinde; 2017 yılı Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yıla göre %14, imalat sanayi sektörü %8,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %5,7 artmıştır. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayinin alt sektörlerine baktığımızda, 2017 yılı Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %2,6 ve imalat sanayi sektörü endeksi %1,2 artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,1 azalmıştır. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 2017 yılı dördüncü çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %7,8 artış göstermiştir. Henüz resmi olarak Türkiye'nin son çeyrek büyüme rakamını bilmemekle birlikte sektörel bazda incelendiğinde son çeyrekte de Türkiye çok önemli performans ortaya koymuştur. Dünya Bankası, 2017 yılında dünya genelindeki büyümenin %3 olmasını beklemektedir. Çin'in büyüme beklentisi %6.8'dir. Hindistan'ın %7.2'dir. Türkiye için beklenen büyüme oranı ise %6.7'dir. Bizim beklentimiz ise Türkiye'nin 2017 sonunda %7'nin üzerinde bir büyüme oranı ile Hindistan'ın üzerinde olacağı yönündedir. Türkiye'nin 2017 yılında bu muhteşem performansı aslında bize, rakamların da ötesinde çok daha önemli bir şey söylemektedir. Doğru politika ve yönlendirme ile özel sektörün ve imalat sanayinin önünün açılması durumunda Türkiye çok ciddi performans ortaya koyabilmektedir. Türkiye'nin potansiyel büyüme hızının realize olması için doğru kamu politikalarına ihtiyaç vardır. Çıkardığımız bir diğer sonuç ise Türkiye'deki finansal sistemin yeni baştan ele alınması gerekmektedir. Mevcut finansal mimaride bankalar, ne yazık ki üretimi, yeniliği desteklememektedir. Ekonominin doğal akışındaki risklerin bütününe karşı tarafa yükleyip, risksiz kar peşindedir. Bu modelle Türkiye'nin gerçek büyüme performansını ortaya koyması ne yazık ki mümkün değildir. Şubat ayı itibarıyla faizler 9 yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Yine aynı ay itibarıyla aylık bazda ihtiyaç kredisi faiz oranı 1,68'e, konut kredisi faiz oranı 1,22 ve taşıt kredisi faiz oranı 1,51'e yükselmiştir. Fed'in Mayıs 2013'teki tahvil alımını azaltacağını açıklamasıyla başlayan, Gezi olayları ve 17-25 Aralık operasyonları ile devam eden süreçte yükselen faiz oranları geldiği nokta itibari ile artık üretimi destekler olmaktan çıkmıştır. Küresel finansal koşullar topyekün bir faiz indirimini destekleyici mahiyette değildir. Bununla birlikte yurt içinde finansal sektör, her türlü olumsuzluğa rağmen özel sektörü desteklemek zorundadır.

Kamu kesimi de, enflasyon görünümünü düzeltmek ve yatırım ortamını iyileştirmek suretiyle faizlerin aşağı çekilmesine destek olacaktır. Bu çerçevede, Meclise sunulan, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik reform paketi çok önemlidir. Bunun dışında bürokrasi de Türkiye'nin büyümesine destek olmak durumundadır.

Bu ay Ankara Ticaret Odası tarafından, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın katılımı ile gerçekleştirilen “Teknolojik Dönüşümde Kamu Alımlarının Rolü: Yerli ve Milli Üretim” konferansında bir konuşma gerçekleştirdim. Bürokrasinin de yer aldığı toplantıda Türkiye nasıl ki her alanda yerli ve milli bir duruş sergiliyorsa, kamu alımlarında da yerli ve milli ekonomimizi destekleyecek bir duruşun olması gerektiğini dile getirdim.

Özellikle, yerli makine ve malzeme sektörünün gelişmesi için kamu alımlarında avantaj sağlayan düzenlemelerin büyük anlam ifade ettiğini, ancak söz konusu düzenlemelerin bürokrasi tarafından uygulanmasıyla beklenen etkinin olacağını belirttim. Bugüne kadar kamu kuruluşları ve özellikle belediyelerin alımlarında bu önemli konuya ve stratejiye çok dikkat etmediklerinin altını çizdim. Kamu alımları meselesi milli bir meseledir. Türkiye'nin büyümesinde önemlidir. 2016 yılında kamu 173 milyar TL'lik alım gerçekleştirmiştir. Bu rakamın 26.4 milyar TL'si mal alımı şeklindedir. Bu kadar ciddi bir kamusal tüketimin doğru kullanılması durumunda, Türk ekonomisine ve özelinde Türkiye'nin imalat sanayi üzerinde çok ciddi bir etki yaratması mümkündür. Türkiye'nin bu imkanı iyi kullanması gerekmektedir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Burada bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Kahraman ordumuz tarafından terör odaklarını yok etmek amacıyla Afrin'e düzenlenen Zeytin Dalı operasyonu bize çok önemli bir noktayı daha göstermiştir. Türkiye tüm dünyanın karşı durduğu bu operasyonda kullandığı silah ve mühimmatın çok büyük bir bölümünü kendi üretmektedir. Savunma Sanayii Müsteşarlığımızın koordinasyonunda Türkiye artık kendi silahını ve mühimmatını dışa bağımlı olmadan üretmektedir. Bu da teknolojimizin geldiği noktayı ve kamu alımlarının sanayimizin gelişmesinde oynadığı rolü net bir şekilde göstermektedir. Bu vesileyle kalbimizin bu operasyonu gerçekleştiren kahraman ordumuzla olduğunu bir kez daha vurguluyor, şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Türkiye'nin sorunlarından bir tanesi de cari açıktır. Ülke ekonomisi ne zaman önemli bir büyüme rakamı elde etmişse, bu dönemlerde cari açık sorunu da tekrar gün yüzüne çıkmıştır. Geri bıraktığımız 2017 yılında da benzer bir hikaye gündeme gelmektedir. Cari açık 2017 sonu itibari ile 47 milyar dolar olmuştur. Son 5 ayda cari açığa hızlı bir artış söz konusudur. Bu seviye ile henüz risk ihtiva etmeyen cari denge konusunda 2018 yılında daha dikkatli olunması gerekmektedir.

Kapasite kullanım oranı ise Şubat ayında 78.8 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki ayın sınırlı da olsa üzerinde olması, Şubat ayındaki üretim performansının düşük olmadığını bize söylemektedir. Kapasite kullanım oranı, 2017 Kasım ayında 79.5 değeri ile zirve yapmıştır. Kapasite kullanım oranının 79'un üzerinde tutunması, çok önemli bir göstergedir. Şubat ayı güven endeksi değerleri de ekonomideki gelişmelerin anlaşılması açısından önemlidir. Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Ocak ayında 102 iken, Şubat ayında %1,3 oranında azalarak 100,7 değerine düşmüştür. Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi de Şubat ayında %1,5 oranında azalarak 104,7 değerine gerilemiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Şubat ayında bir önceki aya göre %0,1 oranında azaldı. Ocak ayında 72,33 olan endeks Şubat ayında 72,25 olmuştur. Bu değerler, sektörler bazında ve tüketici nezdinde Şubat ayında güven endeksinin azaldığını bize söylemektedir. Ancak reel sektör açısından değerlendirdiğimizde resim farklılaşmaktadır.

2018 yılı Şubat ayında reel kesim güven endeksi, bir önceki aya göre 2,5 puan artarak 110,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeksi oluşturan anket sorularına verilen cevaplar incelendiğinde: gelecek üç aydaki üretim hacmi, ihracat sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı beklentilerinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Genel gidişat ve sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir. Bu cevaplar ışığında, üretim noktasında Şubat ayında sanayicinin beklentilerinin yüksek olduğu rahatlıkla söylenebilecektir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Konuşmamın buraya kadar olan kısmında sizlere en son açıklanan veriler ışığında genel ekonomik gidişatı özetledim. Bundan sonraki kısmında ise önümüzdeki dönemde ekonomide, ticarete devrimsel ve yıkıcı etkiler doğurabilecek unsurlardan bahsedeceğim. Bildiğiniz üzere 2000 sonrası dönemde teknolojiye gelişim ve dönüşüm inanılmaz bir hıza ulaşmıştır. Yeni teknolojilerin hayatımıza girme hızında gözle görülür bir artış söz konusudur. Buna bağlı olarak endüstri 4.0, kripto paralar, blockchain, nesnelerin interneti, big data, yapay zeka gibi kavramlar 2000 sonrası dönemin konuşulmaya başlayan ancak yakın dönemde gündemimize oturan kavramların başlıcalarıdır. Söz konusu teknolojilerin her biri ekonomik düzende geleneksel iş yapma biçimlerini de derinden etkileyebilecek özelliklere sahiptir. Artık perakende firmaları müşterilerinin mağaza içindeki hareketlerini analiz ederek pazarlama stratejileri geliştirmektedir. Cep telefonunuzu cebinizden çıkarmadan, kasiyersiz bir süpermarketten sepetinizi doldurup çıktığınızda, telefonunuz ile süpermarket iletişim kurarak otomatik olarak satın aldıklarınızın bedelini ödeyebilmektedir. Sensörler, fabrikalardaki hangi parçanın arızalanabileceğinin bilgisini size önceden haber vermekte, böylece üretim süreciniz aksamadan devam edebilmektedir.

Blockchain teknolojisi başta bankacılık olmak üzere perakende, elektronik ticaret sektörlerindeki aracılık maliyetlerini ortadan kaldıracaktır. Bunun gibi pek çok yenilik, ekonomideki tüm sektörlerdeki iş yapış biçimini derinden etkilemekte ve ilerleyen yıllarda daha da belirleyici olacaktır. Bu gelişmelere bağlı olarak, klasik rekabet anlayışındaki fiyat ve maliyet avantajı elde etmenin yöntemleri de önemli ölçüde değişime uğramaktadır. Değişen müşteri talepleri artık müşteri söylemeksizin sensörler vasıtası ile anlaşılmaktadır. Sosyal medya ya da internet üzerinden algoritmalar trendleri ortaya koymaktadır. Inovasyon ve yenilik, tüm sektörler için vazgeçilmez hale gelmiştir. Müşteri talebinin ne yöne gideceğini tahmin eden yapay zeka uygulamaları ile piyasalar şekillenmektedir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Tüm bu gelişmelerin temelinde “veri” yatmaktadır. Günümüzde dünyada 1 saatte üretilen dijital veri miktarı, yazılmış tüm kitaplardan daha fazla boyuttur.

IDC'nin yaptığı Data Age 2025 araştırmasında 2016 yılı boyunca 16 zettabytes veri üretildiği tespit edilmiştir. Bugün geldiğimiz noktada küresel şirketlerin sahip oldukları veri miktarı her yıl ikiye katlanır hale gelmiştir. Artık veriler öyle bir boyuta ulaşmıştır ki, firmaların bu verileri kendilerinin toplaması ve değerlendirmesi mümkün olmaktan çıkmıştır. Buna bağlı olarak da söz konusu verilerin toplandığı veri merkezleri sektörü doğmuştur. 2017 yılında toplamda 8,6 milyona ulaşan veri merkezleri dijital dünyada işlerin yolunda gitmesini sağlayan en önemli unsurlardan bir tanesidir. Tüm bunlar bizim için önem arz etmektedir. Sanayici olarak, dünyayı takip etmek, geleceği yakalamak, küresel bir marka haline gelmek istiyorsak, dijital ortamda üretilen bu verilerden yararlanmak zorundayız. Diğer taraftan kendi fabrikalarımızda da, yalnızca üretim değil aynı zamanda kendi verilerimizi üreten sistemleri tesis etmek durumundayız. Üretimde yeni yeni kullanılmaya başlanan büyük veri analizleri, üretimin kalitesini yükseltiyor, enerji tasarrufu sağlıyor ve ekipman bakımını kolaylaştırıyor. Sanayi 4.0 bağlamında baktığımızda, üretim sistemlerinin yanı sıra, kurumsal ve müşteri bazlı yönetim sistemleri gibi birçok farklı kaynaktan elde edilen verilerin toplanmasının ve kapsamlı biçimde değerlendirilmesinin, gerçek zamanlı karar verme süreçlerinde standart hale geleceğini görüyoruz.

Tüm dünyada yükselen bu trendi Türk sanayicileri olarak kaçırma, geriden takip etme gibi bir lüksümüz bulunmamaktadır. Gelecekte yalnızca kaliteli üretim yapmak ya da düşük maliyetle üretim yapmak, rekabet anlamında yeterli olmayacaktır. Yeni rekabet anlayışında “veri, bu verinin otomasyonu, bu otomasyonu yapacak zeka üzerine kurgulanmış bir sanayi” anlayışı egemen olacaktır.

Bizlerin de bu bilinçle hareket etmemiz ve hazırlık yapmamız gerekmektedir. Ne ürettiğimizden bağımsız olarak üretim, dağıtım, müşteri yönetimi, kurumsal yapı gibi tüm şirket fonksiyonlarında şirketlerimizi ileriye taşımak, geleceğe hazırlamak zorundayız.

Değerli Meclis Üyeleri,

Son bir hatırlatmayla konuşmamı tamamlamak istiyorum.

1-3 mart tarihleri arasında Sağlık Bakanlığımızın destekleriyle, Ankara Valiliği ve Ankara Ticaret Odası işbirliğiyle “Türkiye Mezunları Ankara İş Dünyası Buluşması” konferansını gerçekleştiriyoruz.

Bu konferansla Türkiye'deki üniversitelerin sağlık bölümlerinden mezun olup ülkesinde önemli görevlerde bulunan 200 yabancı eski öğrencimizi Ankara'ya getiriyoruz. 56 ülkeden gelen ve aralarında Kırgızistan Sağlık Bakanının da olduğu bu eski mezunlarımızı, tıbbi cihaz üreticileri ve sağlık sektörünün temsilcileriyle buluşturacağız. Hem sektörü tanıtmak, hem bir sinerji yaratmak açısından çok önemli olduğunu düşündüğümüz bu projeyi başka branşlarla sürdürmek amacındayız. /Programa ilişkin davetiyeler elinize ulaşmış olmalı. Katılımınız özellikle sektördeki arkadaşlarımızın katılımı bize güç verecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.